24üncü Sene | Çarşamba 28 İkinci Kânun 1931 | No. — 2386

Karagöz

Abone: Türkiye için seneliği 3 liradır Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri Orhan Seyfi
Müessisi Ali Fuat Bey merhum

İdarehanesi: İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş | Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar | Nushası 3 Kuruş

Adalet bütün heybetile tecelli etti!

Karagöz — Ey efendiler, ağalar, işte irtica yolunun sonu, işte medeniyet ve inkilâp yolunun nihayeti. Yolunu şaşıranların vay haline!

Mücrimlere acımayınız!

Öyle bir zamandayız ki varlığımızı ve istiklâlimizi muhafaza edebilmek için medeniyet yolunda koşar adım gitmeğe mecburuz. Geri kalanların vay haline! Cehalet ve taassüp uykusuna dalmış biçare şark milletlerinin hali göz önünde duruyor. Bunların ne şerefleri vardır, ne de istiklâlleri. Hatta yaşamak hakları bile yoktur! (160) milyonluk koca Hindistan bir avuç İngiliz'in elinde esirdir. Niçin?. Medeniyette geri kaldıkları için! Hangi millet ki gaflet uykusuna dalıp arda kalır, ona esaret zinciri vurulur. Büyük harpten sonra bizi de geri bir millet sanan devletler boynumuza bu zinciri vurmağa kalktılar. Türk milleti, büyük Gazisinin himmetile bu zincirleri parça parça edip attı. Bugün Türkiye Cümhuriyetinin gayesi işte budur: Milleti medeniyet yolunda ilerletmek ve Allah esirgesin, bir daha böyle bir felâkete düşürmemek. Vatanını, milletini seven herkes böyle düşünmeye meçburdur.

Ey ahali, Türkiye Cümhuriyeti şefkatlidir, merhametlidir. Fakat bu şafkat milleti esarete, felâkete sürüklemeğe çalışanlar için değildir. Bunlara acımak bu şanlı milletin mahvolmasını istemektir, bunca masum kardeşlerimize acımamak demektir. Kabahatsizler kurtulsun, fakat hainler, memleketi batırmağa çalışanlar cezasını çeksin!

Bazı kimseler; ya müfsitliklerinden, ya büsbütün akılsızlıklarından ceza gören mücrimlere acımış görünüyorlar. "Vah, vah! yazık oldu! Şöyle imiş, böyle imiş!„ diyorlar. Bunlar çok yanlış, çok zararlı fikirlerdir, ve daha ziyade düşmanların çıkardığı sözlerdir. Ceza gören mücrimlere acımayın ağalar! Acıyacak iseniz bağrıyanık vatanınıza acıyın ki: o masumdur ve her suretle şafkatinize, muhabbetinize lâyıktır.

Hacıyvat — Menemen'de mürteciler cezalarını buldular. Kanunun bu yaman hükmü fesat ve irtica emelleri besliyenler için büyük bir ibret olmuştur değil mi Karagöz?

Karagöz — Şüphe yok ki meydanı boş sanan birtakım müfsitlerin akılları başlarına gelmiştir. Adaletin heybetini ve Cümhuriyet hükûmetinin kuvvetini anlamışlardır. Inkilâba karşı gelenleri bekliyen akibet onlar için büyük bir ibrettir, fakat kâfi değildir!

H — Ne gibi?

K — Bunları yanlış yola sürükliyen en büyük kuvvet taassup ve cehalettir. Zaten taassup ta cehaletten gelir. Alman'ları dine davet etmeyi düşünen meczuplarda bir zerre iz'an ve irfan olmadığı meydanda değil mi? Burada bize de düşen bir vazife vardır: Maarifi ve inkilâp fikirlerini yaymak. Nurun girdiği yerde zul metten eser kalmaz Hacıyvat!

Ramazan manileri

Ramazan'ın yarın onu,
Dileyeyim haktan, bunu:
Hayat denen şu sofranın...
Tatlı gelsin her dem sonu!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

❁ ❁ ❁

Ne anlarım ben canbazdan,
Boş mideyle ince sazdan,
Haber verde neş'em gelsin...
Hindi, tavuk, besli kazdan!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

❁ ❁ ❁

Bütün dostlar borca daldı,
Ne harç düzdü, ne bal aldı,
Ey mübarek ramazan'ım...
Bereketin nerde kaldı!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

İstifade edelim!

Şehrimizde bulunan iki şirket İstanbul belediyesine müracaat etmiş ve çöpler hakkında malûmat istemiştir. Avrupa'da bu çöplerden çok istifade ediliyor. İçinde bulunan kemikler, paçavralar toplattırılıp fen sayesinde düğme kâğıt ve saire imal ediliyor, sonra kalan kısmı da yakılarak fennî gübre yapılıyor. Biz bu kadar fakir olmamıza rağme bu çöplerden hiç istifade edemiyoruz. Hatta birçok para sarfedip bunları denize döktürüyoruz. Bu miras yedilik bize nerden kaldı yahu!

Orucu nasıl tumalı!

Köylünün biri ramazanda bir gün oruç tutamamış mes'eleyi kâhyaya sormuş kahya:

— Kaza et!

Demiş. Köylü:

— Bir gün kaza orucu tutuyordum demiş karım helva pişirmiş dayanamadım onu da bozdum.

Kâhya düşünmüş:

— Onu da kaza edersin!

Demiş köylü gülerek:

— Onu da kaza edeceğim gün evde kabak tatlısı yapmışlardı kabağı pek severim dayanamadım yine bozdum!

Diyince kâhya gözlerini açarak:

— Öyle ise demiş sen orucu ellerin buğazına bağlı olduğu halde tutmalısın!

Altıdan fazla çocuğu olan karilerimize

Sıhhat kanunu mucebince çok çocuklu ailelere ikramiye verileceğini evvelce yazmıştık.

Sıhhiye vekâleti vilâyetlere bir tamim gönderdi. Bu tamimde vilâyet dahilinde bulunan ailelerin isimlerini ve nüfuslarının mıktarını istedi. Karilerimizden böyle çok çocuklu aileler varsa hemen vilâyete bir istida ile isimlerini ve sıhhatta olan çocuklarının mıktarını bildirsinler.

Karagözün tefrikası No. 5 (Her hakkı mahfuzdur)

— Haydi, benim sevdiğim! saraya dönelim, şah babam beni arar!..

Dedi. Tahir çaresiz kıza veda, etti, ikisi de başka başka yollardan saraya girdiler.

Şahın kızı ile vezirin oğlunu bu halde gören münafık arap, bir an evvel sevdalıların işini bozmak için kan ter içinde Zühre'nin annesine koştu. Ayaklarına kapanıp:

— Aman, sultanım! Size kara bir haberim var! Korkarım bana bir fenalık edersiniz?...

Dedi. Sultan hanım, pek ziyade meraklanıp:

— Sana bir fenalık yapmam! Yalnız beni merakta bırakma; Nedir o haberin?...

Diye sordu.

Arap köle:

— Sultanımız! Dedi, darü dünyada biricik evlâdınız olan Zühre sultanı nicedir sararmış, solmuş görüyorum. Sarayın bir tanecik incisi olan kızınızın bu hali içime dokundu "Bu kızcağız neden yemek yemez? Neden düşünür?...„ diye kollamağa başladım. meğerse yıllardır tuzunuzu, ekmeğinizi yiyen nankör Tahir, Zühre'nin gönlünü çalmış, onu bu hale koymuş!

Bu haber üstüne hanım sultan fena halde asabilendi. Eli, ayağı titireyerek padişaha koştu, arabın söylediklerini birer, birer anlattı.

— Padişah bir dakika düşündükten sonra:

— Varın, o arabı bana çağırın! Emrini verdi.

Arap huzura geldiği zaman Şah, Heybetli sesile:

— Bire fellâh! Doğrusunu söyle hanım sultana dediklerin hakikatmidir?...

Diye gürledi. Arap yere kapanıp:

— Padişahım! gözlerimle gördüm; sözlerimde yalan yoktur!..

MONOLOK

Yardanmı serdenmi

Yeni güzellik kraliçesi muallim Naşide hanım güzellik tacını başına koymadan kıyametler kopmaya başladı. Maarif vekâleti ateş püskürdü "vay ne demek, hiç bir muallim güzellik kraliçesi olur mu? dedi, Naşide hanımı muallimlikten çıkarmaya kalktı, böyle yapsaydı ne mutlu!

Naşide hanım muallimlikten vaz geçer, güzellik kraliçeliğinde karar kılardı. Böyle yapmadı, başka türlü çok ağır bir ceza buldu: Kraliçenin Avrupa ve Amerika seyahatına mani olmak! Halbuki kraliçeliğin bütün tadı ve ümidi burada! Paris'te, Nis'te gezmek, eğlenmek yemek içmek, hediyeler almak oradan Amerika'ya gitmek orada gezip tozmak Avrupa güzellik kraliçesi, dünya güzellik kraliçesi olabilmek için mutlaka bu seyahate çıkmak lâzım. Şimdi biçare kraliçe ne yapsın? Yardan mı geçsin serden mi! Kraliçelikten vaz geçse gönlü razı olmayacak, muallimlikten vazgeçse buna da Vekâlet razı olmuyor. "Muallimlikten çıkacaksan tahsil masraflarını verde öyle çık!„ diyor. Bence yapılacak bir şey vardır: Kraliçe bir beyanname neşretmeli demeli ki: "Ey güzelliğimin tab'aları, kraliçeniz olabilmem için bana şu kadar bin lira lâzım, bu parayı bulup getiriniz, size vergi tarhediyorum!„ getirirlerse ne alâ, muallimlikten çıkar, kraliçe olur, getirmezlerse kimsenin beş para vermediği kraliçeliğine o da ehemmiyet vermessin!

Aman, dikkat!

Hükûmet yeni sene bütçesini **(222)** milyondan **(185)** milyona indiriyor. Bu suretle **(37)** milyon lira tasarruf yapılmış oluyor. Bu tasarrufun en ziyade Maarif, Nafia ve İktisat bütçelerinden yapılacağı anlaşılmaktadır. Varlığımızı ve istiklâlimizi muhafaza için tasarrufa riayet etmeye mecburuz. Devlet işlerini görmek için muhtaç olduğumuz parayı Avrupa'lılara el açıp istikraz suretile almaya mecbur kalırsak işimiz dumandır. Çünkü böyle bir mevkie düştüğümüz zaman millî varlığımızdan bir çok şeyler feda etmek icap edeceğini bilmeliyiz. Hükûmet bunu bildiği içindir ki tasarrufa çok ehemmiyet veriyor. Maarif bütçesini de bunun için kısacaktır. Lüzumsuz masrafların eksilmesine sözümüz yok. Her vekâlet gibi Maarifte de fazla masraflar vardır. Bunlardan tasarruf yapılsın, fakat aman, memleketin nura en çok muhtaç olduğu bu zamanda Maarif'in intişarına sekte verecek bir şey yapılmasın, bunu Hükûmetimizden rica ederiz.

Terkos şirketinin tatlı sözleri

Terkos şirketi yeniden hükûmete bazı tekliflerde bulundu ve müddetinin uzatılmasını istedi.

Şirketin yeni projesine göre İstanbul'da su mes'elesi kalmayacakmış. Haydi bunu işi yeniden uzatmak için söylüyor diyelim. Fakat terkos suyunun saf olduğunu iddia etmesine ne mana verelim?

Şirket bunları vaat ve iddia ederken saat paralarını, tamir ücretlerini ve caddelerde patlıyan ana borularının tamiri için halktan aldığı paraları da söylemeli ki doğru söylediğine inanalım. Bu saçmasapan sözlerle bu şirketin müddetinin uzanacağına ihtimal vermiyoruz. Hele biraz etrafı dinliyelim!

Tayyare şehitleri

Evvelki gün Fatih parkında tayyare şehitleri için bir ihtifal yapıldı. Birçok mektepler ve bütün halkın iştirak ettiği bu merasimde şanlı bayrağımızı göklerde dalgalandırırken düşüp şehit olan bu kahramanların hatırası yadedildi. Aziz şehitlerimizin ruhları şadolsun!

Dedi ve bütün olanı biteri tekrar anlattı.

Padişah:

— Bunu bana ispat edeceksin! yoksa kelleni koparırım!...

Diyip, fesat kalpli fellâhı dışarı kovdu.

Yalnız kaldıkları zaman, her ikisi de bir müddet düşüncelere vardılar.

Nihayet padişah:

— Ben onları zaten yekdiğeri ile evlendirecektim. Fakat böyle çocuk denilen bir yaşta sevdalaşmaları beni kızdırır dedi.

Bu söz hanım sultanı yerinden fırlattı:

— Ne demek, dedi, benim kızım kos koca bir padişah kızıdır. Ona ancak gene böyle bir Şahın oğlu koca olabilir. Gözümden bile kıskanarak büyüttüğüm nur topu gibi evlâdımı, sarayımızda uşak gibi büyümüş bir adama mı vereceğim?...

Padişah bu sozü beğenmedi:

— Uşak gibi büyümüş dediğin bir vezir oğludur. Hem çocuğumuzun olması için bana elma veren âlim de öyle emretmişti.

Kocasını kandıramıyacağını anlayan hanım sultan yalan söyliyerek onu asabiyete getirmek isteyip:

— Eğer Tahir namuslu bir delikanlı olsaydı âlimin emrini yerine getirmek vacip olurdu. Amma, bu herif bütün namus ve haya perdesini kaldırmış, kızımıza etmediğini bırakmıyormuş!...

Diyerek araya bir fesat daha kattı.

Şah bunu işitince:

— Öyle ise muhakkak bir kerre gözlerimle görmeliyim. Başka türlü bu dediklerinize inanamam!...

Cevabını vererek, kesip attı.

Fellâh herif geceli, gündüzlü âşıkların peşinde fırsat kollayıp, onları bir arada padişaha göstermeğe gayret ededursun, biçare Tahir ile Zühre'nin sarayda dönen bu entirikalardan zerre kadar haberleri yoktu. Arap ne kadar hileler düşünürse düşünsün onların talileri yaver gidiyordu. Çünkü o günden sonra kat'iyen bahçeye çıkmayıp, sarayda ayak üstü bir kaç dakika konuşmakla iktifa ediyorlardı.

(Bitmedi)

MEMLEKET HABERLERİ

Halk Fırkası Faaliyetlerinden

İstanbuldaki Halk fırkası kongrasına riyaset eden Afyon meb'usu Ali beyefendi

Fırkanın Umumî kongrası toplandı

İstanbulda Halk fırkasının umumî kongrasına iştirak eden ocak ve nahiye azaları

Kara Ali Çetesi Mahkemede

Gebze ve Darıca civarında eşkıyalık edip çok can yakan Kara Ali çetesi adalet huzurunda

Azımış Bir Deli

Tekirdağında bir elinde bıçak, bir elinde kazma çarşıdaki esnafı kovalıyan bu azgın deli güç belâ yakalanıp İstanbula getirildi. Timarhaneye konacak!

Dilenenler Utansın!

Bu fakir yavrucuk çukulata satarak karnını doyuruyor ve ailesini geçindiriyor!

San'at Altın Bileziktir!

arşı kapıdaki dikiş ve nakış mektebi talebeleri gurup halinde

TÜRKİYE
SANAYİ ve MAADİN BANKASI

Fabrikalarına ait

YERLİ MALLAR PAZARI

İstanbul, Bahçekapı birinci vakıf han telefon: İstanbul, 5 7

Mağazada münhasiren yerli fabrikalar mamulâtından ipekliler ve döşemelikler, yünlüler, battaniyeler, kostümlük kumaşlar, şallar, ipekli mendiller, ince ve kalın bezler metin ve zarit bavul ve çanta kunduralar ve saire toptan ve perakende olarak satılır

Çocuklarımıza en münasip hediye

İş Bankası Kumbaralarıdır.

Müsabaka kuponu №3

SİNEMA

Havadan 500.000 lira!

Sesli sinema çıktığı zaman meşhur yıldızlarından Korin Grifit'in bir kumpanya ile uzun müddetli bir kontratı vardı. Sesli sinema çıkınca kumpanya güzel sesli bazı yeni artistlerle çalışmak mecburiyetinde kaldı. Halbuki Korin Grifit'le de kontratı var. Ne yapsın? Kontratı feshetmek için tutup Korin Grifit'le uyumuştu, yarım milyon lira tazminat mukabilinde kontratı feshetti.

Korin Grift taş atıp kolu yorulmadan 500.000 lirayı cebine atıp yan geldi, keyfine baktı!..

Doroti Makkeylin Fistanı

Sinema yıldızlarının tuhaf tuhaf modalar çıkarttıkları nadir değildir. Bu garip kıyafetler bir kerre sinema yıldızlarının üstünde görüldü mü, ekseriya kadınların makbulüne geçerler. Onun için terziler yeni modeller yaptıkları zaman bunları sinema yıldızlarına giydirmeğe çalışırlar.

Sahneden Sinemaya Geçen Bir Dansöz

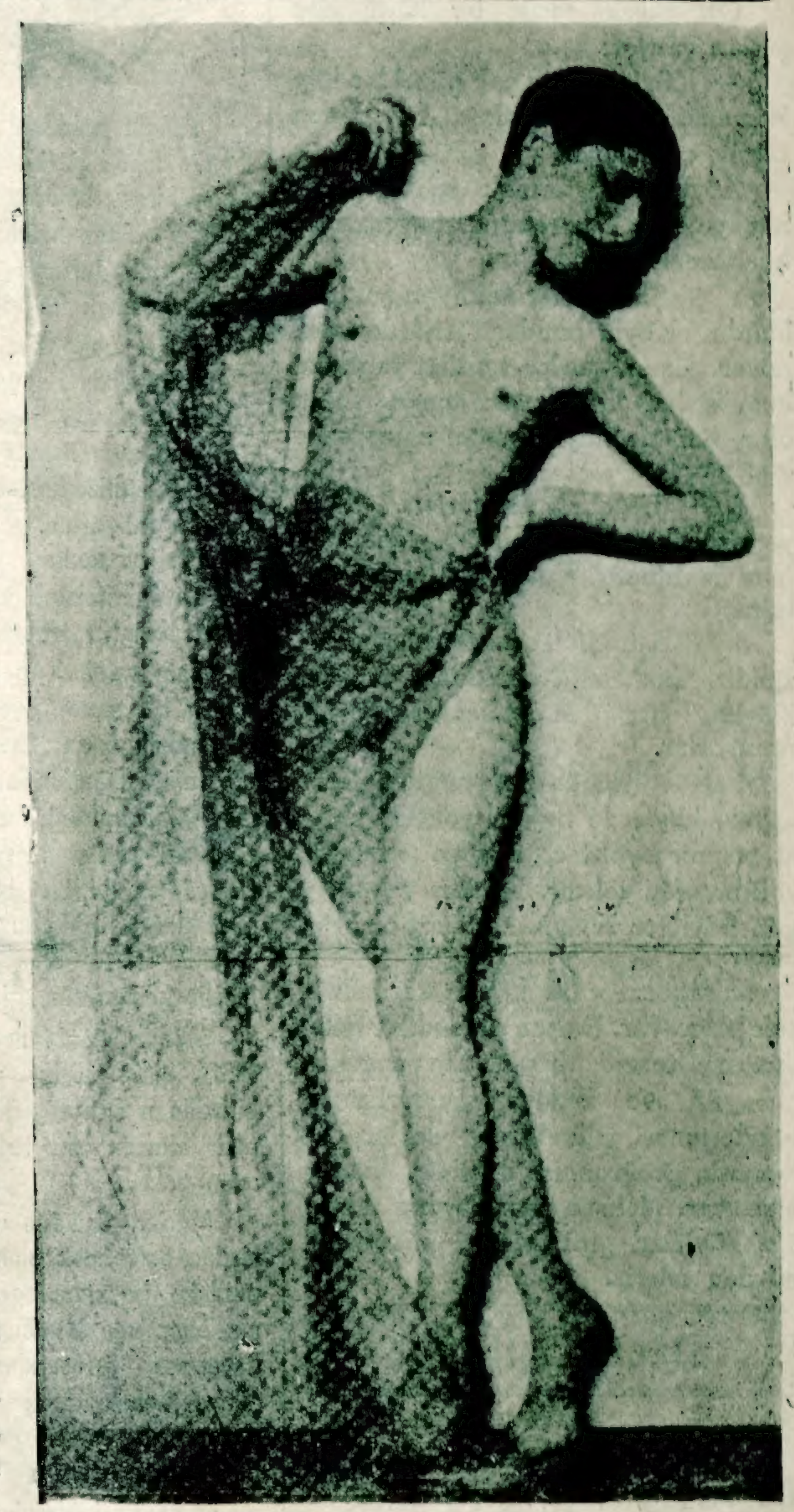

Sesli filmlerde rakslı numaralar hiç eksik olmuyor. Sesin ilâvesi üzerine dansın sinemadaki mevkii bir kat daha yükseldi Sinema filmi yapan kumpanyalar durmadan dansöz topluyorlar, nerede kalbur üstü dansöz varsa parasına bakmadan derhal kapıyorlar. Bu suretle sahnenin en şöhretli dansözleri birer birer beyaz perdeye geçti.

Resmini gördüğünüz Diana Hils de Avrupa paytahtlarında çok beğenilmiş ve alkışlanmış dansözlerden olduğu halde son zamanlarda sesli filmlerde oynamağa karar vermiş ve Almanya'nın maruf film kumpanyalarından biri ile bir kontrat imzalamıştır.

Daha bu yolda sahneden sinemaya geçen artisler pek çoktur. Sesli sinemanın icadı bir çok meşhur yıldızları ekmeklerinden etti. Buna mukabil eskiden sinema ile alâkası olmayan artistlere sinema stodyolarında iş verdi!

Sinema Haberleri

★ Son zamanlarda Holivud'a giden ve bilhassa Greta Garboya benzetilen Alman artisti Marlen Ditrih "Moroko„ ısminde bir film çeviriyor. Bu güzel yıldız bu filmi güzel sesli san'atkâr Gari Kuper ve Fransız artisti Adolf Menju ile birlikte yapıyor.

★ Bir Amerikan Profesörü sağırların telsiz telefon ve sesli sinema dinleyebilmeleri için bir usul bulmuş. Sağırlara müjde..

★ Bir müddetten beri gûya Fransa'da istırahat etmekte olan meşhur Moris Şövalye son hafta zarfında memleketinden gene Amerika'ya dönmüştür. Moris Şöyalye Fransa'da geçirdiği zamanı tamamen istırahate hasretmemiş, orada da bir çok filmler çevirmiştir.

★ Greta Garbo: "Aşk vardır bir meyvadır!„ dermiş..

Doroti Makkeyl'in giydiği bu garip tuvalet de bunlardan biridir. İnsan ilk bakışta bunu bir pijama zanneder. Halbuki, geniş pantalonuna rağmen bu pijama değil, siyah krepten yapılmış bir tuvalettir.

Tam bir sinema yıldızına yakışacak hoş ve tuhaf bir kıyafet, değil mi?..

Şikâyetler

Köylü dayıların istedikleri

Çift çubuk sahibi bir köylü bize şunları yazıyor:

— Köylüler için çok güzel bir köy kanunumuz var. Fakat bu kanun tatbik edilemiyor.

Köylüyü kurtarmak için köylüyü himaye etmek, ziraatını, hayvanatını kurtarmak lâzımdır.

1 — Şimendifer nakliyatı çok pahalıdır. Köylü bundan istifade edemiyor. Şimendiferler tenzilât yapsalar hem onlar bir varlık temin etmiş olur, hem de köylü malını satıp para kazanır.

2 — Bazı şimendiferlere yakın yerlerde köprüler yoktur, yahut tamire muhtaçtır. Bu da nakliyatı güçleştiriyor.

3 — Bataklıkların kurutulması lâzımdır. Bundan hastalıklar geliyor. Köylüler sıtmadan yakalarını kurtaramıyorlar.

4 — Köylünün hayvanatı bakılamıyor, köylerde baytar yoktur, ziraat memuru yoktur, sıhhiye memuru yoktur, ilâç yoktur. Bunlar yapıldığı gün köylüler selâmete çıkmış olacaklardır.

Karagöz – Bu köylü kariimizin çok hakkı var. Esasen şimendifer nakliyatının tenzili, köylü hayvanatının himayesi ve sıhhiye memurlarının gönderilmesi gibi birçok şeyler hükûmetin proğramına dahildir. Bunlar olacaktır. Noksan kısımlarının ikmalini köylüler gibi biz de hükûmetimizden dileriz.

Sıhhî Nasihatler

Yazan: Doktor hafız Cemal

29 — Firengilinin salyasile bulaşan bardak, çatal, kaşık diğer bir insanı firengiye uğratır.

30 — Tabiatın şaheseri olan güzellik sağlam bir insanın parlıyan sıhhatidir.

Karilerimize!

Müsabakamızda mükâfat kazanan karilerimizin hediyelerini 31 İkinci kânun 931 Cumartesi gününden itibaren ilân edeceğiz. Bayram müsabakasına istirak edecek taşra karilerimiz bize yalnız (1) numaralı kuponu göndersinler, diğerlerini sonra gönderirler.

İngiliz Hafiye Teşkilâtında Çalışmış

Bir Casus Kadının Hatıraları

(Burada okuyacağınız şeyler uydurma değildir, tamamen doğrudur)

Karagözün Tefrikası No. 13

Alman zabitinin yanımda bulunması benim için bir kuvvet olmuştu Vakia o bana birşey söylememişti. Bende ondan bir şey istememiştim. Fakat onun beni tanır gibi durması beni uzun uzadıya cevap vermek külfetinden kurtardı.

Asker bana Fransızca:

İstanbul'da ne yapacaksınız?

Diye sordu.

Ben aynı lisanla cevap verdim:

— İngiliz hastabakıcısıyım. Vazifem başına gidiyorum.

İşte bu kadar..

Seyahatimizin üst tarafı hadisesiz geçti. Nihayet İstanbal'a vardık.

Tam vaktinde gelmiştik. Bitmek bilmiyen bu uzun seyahat vücudumu kırıp geçirmişti. Von Lersuer'in muavenetini minnetle kabul ettim. Beraber bir otomobile binip doğru Avrupa oteline gittik. Alelusul yapılan merasimden sonra odama çıktım İyi bir banyodan sonra yorgunluğumu gideren derin bir uykuya daldım. Sabah olunca kahvaltıdan sonra İngiliz hastanesine gittim.

Müdür beni nezaketle kabul etti. Getirdiğim tavsiye mektubunu okuyup bitirdikten sonra şefkatle karışık merhamet okunan bir bakışla yüzüme uzun uzun baktı.

Müdür âşıkane ve şairane maceralardan çok zevk alan bir adamdı. Beni mutlaka, başımdan geçen aşk macerasının elem ve ıstırabından kurtulmak için babasının şatosundan kaçmış, yüksek aileye mensup bir genç kız zannediyordu. Adamcağız benim meyusiyet saikasile hastabakıcı olduğuma inanmıştı.

İş saatleri haricinde tamamen serbest bırakılmaklığım lâzım geldiği hakkındaki mektubu da okuyunca bu kanaati büsbütün sağlamlaştı. Yüzüme mahzun mahzun bakarak:

— Zavallı yavrum, dedi. Zaten bu güzel ellerle senin alel'ade bir hastabakıcısı gibi çalışamıyacağını ben anlamıştım...

Bana ceffelkalem üç gün izin verdi.

— Şehri gezip kendini yeni hayatına alıştırırsın... dedi.

Doğrusu buna çok memnun oldum. İnsan ne de olsa merak ve tecessüsten kendini kurtaramıyor. Piyer Loti'nin kitaplarında methede, methede bitiremediği İstanbul şehrini görüp Buğaziçinde gezdim. Avrupa'lıların tasavvur bile edemiyecekleri bir yer olan çarşıda dolaştım.

İstanbul'da tramvay hemen her yere gidiyor. Şehrin üzerine bina edilmiş olduğu yedi tepeyi gezip gördüm.

Her akşam otele döndüğüm zaman yorgunluktan dizlerim ağrıyordu. Fakat gördüklerimden de o nisbette memnundum. Bu gezintiler beni o kadar sardı ki yavaş yavaş buraya niçin geldiğimi unutur gibi oldum.

Nihayet dördüncü gün gelip çattı. Sabahleyin doğru hastaneye gittim. Eşyalarımı, oturacağım küçük binada bana tahsis edilen bir odaya naklettirdim. Hastabakıcı üniformasını giyip vazifeme ait emirleri almak üzere aşağı indim.

Saatler bir türlü geçmek bilmiyordu. Zaten şimdilik fazla bir iş te yoktu. Verilen işi hemen yapıp bitirdim. O zaman aklıma birdenbire birşey geldi. Amirim olan zat benimle nasıl haberleşecekti?. Bereket versin ki hastanede benim hakikaten ne olduğumu hiç kimse bilmiyordu. Bunun böyle olması çok iyi idi. Başka türlü casusluk etmeğe zaten imkân yoktu.

Ne yapacağımı, nereye gideceğimi bana ne vasıta ile bildireceklerdi?

Beşinci fasıl

Lena Darboy'u buldum!

Bunu ancak beşinci günü anlıyabildim. Küçük bir Ermeni çocuğu, bir aralık koridordan geçerken yolumu kesip elime resimli bir kartpostal tutuşturdu. Sonra da sanki bir marifet yapmış gibi alabildiğine koşarak kaçtı.

Bir müddet kartı elimde evirip çevirerek olduğum yerde kaldım. Kartpostalda şehrin tanınmış semtlerinden birinin renkli bir resmi vardı.

Resmi dikkatle tetkika başladım ve çok geçmeden işin içyüzünü anladım. Resimde bir saat görülüyordu. Dikkatlice bakınca saatin akrebi ile yelkovanı üzerinde oynanılmış olduğu farkediliyordu. Filhakika üzerine kalemle yapılan işarete göre saat on ikiyi gösteriyordu.

(Bitmedi)

İNGİLİZ CASUSU ISTANBULDA!

HASRET KAVUŞTURAN

§ Selânik vilâyetinden Demir hisar kazası Pros muhacirlerinden terzi Ömer oğullarından Ali oğlu Ömer imzasile:

— Bir senedenberi Akrabalarımdan ayrı düştüm. Nerede olduklarını bilmiyorum. Seksen yaşında bir ihtiyarım onları arıyorum.

§ Geyve'de taraklı nahiyesinde hatip Mehmet Rasih imzasile:

— İki sene evvel kaşık satmak için Çanakkale civarına giden taraklılı topçu Hüseyin oğlu Arifi arıyorum.

§ Ankara'da karilerimizden Ahmet Hazım imzasile:

— İstanbul'da Kadıköyünde acı badem caddesinde İsmail Hakkı bey sokağında 53 numaralı hanede Mehmet kerimesi Nadire hanımla iki senedenberi aile hayatı geçirmekte iken gaip ettiler ailemi arıyorum.

§ Bulgaristan'da Şümnü kazasında Troçe köyünde kara Osman kızı Vasfiye hanım imzasile:

— Yedi senedenberi Bulgaristan'dan İstanbul'a gelen zevcim Mehmet efendiyi arıyorum.

Neler Oluyor?

Tayyarede sun'î hava

Yüksek dağları tayyare ile aşmakta mühim bir müşkül ile karşılaşılıyordu. Fazla yükseğe çıkılınca hava o kadar azalıyor ki insan teneffüs için kâfi derecede hava bulamıyor, adeta havasızlıktan boğulacak hale geliyor, bazan da kendisini kaybediyor! Buna karşı Amerikalı tayyareci Vilyam Krosvel tarafından tayyareye mahsus bir sun'î hava cihazı yapılmıştır. Bu sayede bu tayyareci, resimde görüldüğü şekilde, sun'î hava teneffüs ederek Cenubî Amerika'nın 25.000 kadem yüksekliğindeki And sıra dağlarını aşmağa muvaffak oluyor ve bu suretle Arjantin ile Şili arasında tayyare ile kolayca posta getirip götürebiliyor.

Son yamyamlar!

Amerika'da Kalifornia körfezinde Tritor isminde bir adacık vardır. Bu adanın ahalisi yamyamdır. Son yirmi sene zarfında bir çok Amerika'lılar İspanyol'lar, Meksikalılar bu adayı zaptetmek için uğraşmışlarsa da bunların hepsi de vahşiler tarafından öldürülüp yenilmişlerdir. "Seri„ denilen bu yamyam kabilesi taş devrinde yaşamaktadır. Son zamanlarda beyazlar tarafından bu adaya götürülen renkli camdan tesbihler kabilenin kadınları arasında çok rağbet kazanmıştır. Şimdi yamyamlar kadınlarının zoru ile, deri ve saire mukabilinde bu tesbihleri alabilmek için beyazlara sokulmakta ve yamyamlıktan vazgeçmektedirler. Resmimiz Seri kabilesinin en güzel ve en şık kadınını gösteriyor.

Bilgi Dağarcığı

Omiros

Eski Yunanistan'ın en eski şairidir. Kendisinin Milâttan 850 sene evvel Sakız adasında yaşamış olduğu zannolunuyor. Omiros saz şairi imiş. Şehir şehir dolaşıp şarkılarını söylermiş.

Bir rivayete göre Omiros kör imiş. Omiros'a, "İlliada„ ve "Odiseus„ isminde iki büyük şiir atfederler. Bunlardan biri Trova muharebesini diğeri de Odisefs ismindeki Yunan kahramanının seyahatını anlatır. İlliada ile Odisefs dünyanın en eski ve güzel eserlerindendir.

Son zamanlarda bazı âlimler Omiros'un mevcudiyetini inkâr etmişlerdir. Bunların kavlince Omiros'a atfedilen iki eser, pek eski Yunan şarkılarından başka bir şey değildir.

Bazıları da: "İki Omiros vardır. Bunlardan biri İlliada'yı öteki Odiseus'u yazdı„ diyorlar. Fakat bu iddialar ispat edilmemiştir. Omiros'un eserleri takriben 2700senelik bir meseledir.

Gambetta

Gambetta 1838 de Fransa nın Kamur şehrinde doğdu. Avukattı. Siyasete karıştı. 1870 de Fransa mağlûp ve 3 üncü Napoleon esir olunca Tur şehrinde müdafaa teşkilâtı yapmak için muhasara altında bulunan Paris'ten balonla kaçtı. Fevkalâde belâgati sayesinde halkı galeyana getirip bir çok para gönüllü topladı. Dört ay açlığa, uykusuzluğa katlanarak bir istikraz aktına muvaffak oldu. Meclisi meb'usan azalığı esnasında hükûmete pek çok ıslâhat kabul ettirdi. Meclis reisliği etti. Başvekil oldu. 1883 de meb'usluktan istifa etti. O sene zarfında bir kaza neticesinde yaralanıp kırk dört yaşında öldü. Cenazesi hükûmetin masrafı ile, fevkalâde merasim ve alayla kaldırıldı. Gambetta Fransa'da vatanperverliği ile tanılmıştır.

HALK SÜTUNU

§ Sarıyer kazasından Demirci köy karyesinden garbi Trakya mubadillerinden Nuri ve Ali efendilere:

— Bu işin müddeti geçti galiba mamafih bir kerre Sarıyer kaymakamına derdinizi anlatınız. Elbette bir cevap verirler.

§ Karacabey'de karilerimizden gazozcu Halil efendiye:

— Haklı mektubunuz bizi çok düşündürdü. Belediyenin böyle müsaade vermeksizin iki ayağınızı bir pabuca sokmasını doğru bulmadık ve mektubunuzu Bursa vilâyetine gönderdik. Belki haklı sözünüzü dinlerlerde size bir kolay yol gösterirler.

§ Aydin'da Omurlu kahveci Abdullah çavuş vasıtasile Mehmet Şahabettin efendiye:

— İstanbulda jandarma mektebi yoktur. Çanakkalede vardır.

§ İnegöl'de Çınarlar altında bakkal Abdullah efendi vasıtasile Hüseyin Suat efendiye:

— Bu tahsil ile sizi şimendifer mektebine almazlar. Orta mektepten yahut lisenin birinci ikinci sınıflarından pekaz talebe alıyorlar.

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü

Karagözün tefrikası No. 3

Kara toprak üstünü beyaz papatyalar gibi benekliyen bu çadırların üstünde de beyaz zemin üzerine kondurulmuş kırmızı haçlı birer bayrak dalgalanıyor.

Burası Moskof karargâhının salibiahmer hastanesidir.

Gündüzkü kanlı harbin yaralıları toplanmış, buraya getirilmişti.

Yaralılar arasında bir Moskof küçükzabiti vardı. Bunun yarası o kadar ağır değildi. Bir kurşun sol avucunu yırtmış, serçe parmağını koparıp götürmüştü.

Fakat küçükzabit, kanlı savaşta yalnız küçük parmağını değil, bir parçada aklını ve tamamen dilini gaip etmişti.

Sorulduğu zaman ne ismini, nede hangi fırkanın, taburun malı olduğunu söyliyemiyordu. Yarasını pansıman ettiler, sardılar.

Hastane zabiti:

— Haydi, dedi, mademki dilin tutulmuş, fırkanı, taburunu bilmiyorsun, bari git, kendin ara. Dilin söylemiyorsa gözün de görmüyor değilya...

Ve bu küçükzabit sol eli bağlı pansıman çadırından çıktı. Kırmızı salipli hastahane mahallinden uzaklaştı. Ve Moskof karargâhına doğru ağır ağır yürümeğe başladı.

Arasıra duruyor, belli etmemek ister gibi başını çevirerek arkasına bakıyordu. Gözlerinde biraz evvelki yılgın, bitkin sönük bakışlar kalmamıştı.

Şimdi bunların yerinde karşısındakini eritecek kadar kuvvetli ve ateş fışkıran lem'alar parlıyordu.

Yalnız bir endişesi vardı.

Takip edilip edilmediğini anlamak istiyordu. Niçin?

Bu endişeye neden lüzum vardı? onu serbest bırakmamışlar mıydı? Ona:

— Git kendi taburunu kendin bul dememişler miydi?

O halde neden takip edilmekten korkuyordu? Yoksa tekrar atılacağı ölüm kucağı, harp cehennemi mi onu ürkütüyordu?

Bu belki diğer Moskof askerleri için böyle idi.

Çünkü Pilevne tabyelerinden yıldırım ve ölüm saçan Türk bataryaları düşmanın adam akıllı gözünü yıldırmıştı.

Harp ile geçen her günün akşamı, bir netice elde edemeyen inine sinen itler gibi çadırlara girmiş Moskof askerlerinden mühim bir kısmını eksiltiyordu.

Pilevne önünde düşman topçuları

Sanki Pilevne'nin, bu Türk kalesinin üstünde elinde ölüm orağı ile etrafını yalayan ölüm ejderi vardı.

Düşman efradı:

— Bu gün de ölümden kurtulduk..

Diye sevinirken bu geceki uykularının son uyku olması ihtimalinin korkunç hayali ile gözlerini yumamıyorlardı.

Hemen her an Türk'lerin bir "Huruç„ bir "Gece baskını„ bir "Süngü hücumu„ hepsinin, neferinden başkumandanına kadar bütün düşman karargâhının ödünü patlatıyordu.

Sabahtan akşama kadar sonsuz ve Moskof için zafersiz harbin kulaklarda uğuldayan top seslerinden sonra akşamdan sabaha kadar da Pilevne'den süngü takmış hücum eden dilâverlerinin [Allah.. Allah..] seslerinin korkusu beyinlerde fırtınalar koparıyordu.

Evet.. Bütün Moskof askerleri, bütün Moskof ordusu Pilevne'nin toprak istihkâmlarına karşı titiremeden, korkmadan yatamıyorlardı.

Fakat bu zabit, bu yaralı ve kıt'asını aramağa giden yaralı küçük zabit gözlerini Pilevne istikametine diktiği zaman hiç de korkmamıştı.

Nazarlarında bu kalenin toprak burçlarına karşı hattâ kindar bir bakış bile yoktu. O halde korkusu ön taraftan, cepheden, yani Pilevne'den, harpten, ateş ve ölüm cehenneminden değildi.

Bütün orduyu titreten bu cehennem nasıl olurda tek bir küçük zabiti korkutmuyordu?..

Ve ölümden korkmayan bu adamı korkutan ne idi?

Niçin arkasına sık sık bakıyordu?

Arkada bil'akis korku ve ölüm değil, istirahat ve kurtuluş vardı..

Karargâhın bütün askerleri, zabitleri harp meydanında şöyle hafifçe yaralanıp arkadaki bu "Salibiahmer„ çadırlarına gitmeği ve bu suretle ölümden muvakkat bir zaman için kurtulmağı cana minnet biliyorlardı.

Yaralı zabitin olsa olsa arkasına atfettiği nazarlarda bu istirahat ve kurtuluş karargâhında fazla kalamamış olmaktan mütevellit bir tesir bulunmalı idi.

Halbuki o arkasına tesirle değil, herkesin can attığı bu yerden uzaklaşmış olmanın sevinci ile bakıyordu.

— Bitmedi —

Müdürü mes'ul: Orhan Seyfi — Matbaai Ebüzziya